

HAUT-COMMISSARIAT AUX DROITS DE L'HOMME • OFFICE OF THE HIGH COMMISSIONER FOR HUMAN RIGHTS PALAIS
DES NATIONS • 1211 GENEVA 10, SWITZERLAND

www.ohchr.org • TEL: +41 22 917 9131 • FAX: +41 22 917 9022 • E-MAIL: petitions@ohchr.org

Veza: G/SO 215/51 BIH (6) CEIGT/sn 1955/2010

6. novembar 2013. god.

Poštovana gospođo Kukričar,

Imam čast da vam ovim putem dostavim tekst Stavova, (nije unaprijed redigovan), koji je usvojen od strane Komiteta za ljudska prava 1. novembra 2013. godine, koji se odnosi na predstavku br.1955/2010 koji ste podnijeli Komitetu na razmatranje u skladu sa Fakultativnim protokolom Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, u ime gospodina Zeyad Khalaf Hamadie Al-Gertani-ja.

U skladu sa ustaljenom praksom, tekst Stavova ce biti javno dostupan.

Srdačno vaš,

/svojeručni potpis/ Ibrahim Salama
Direktor
Odjeljenje Sporazum o ljudskim pravima

G-da. Nedžmija Kukričar
Udruženje Vaša prava BIH Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Međunarodni Pakt o građanskim
i političkim pravima

Distr: Opšte
6.novembar 2013.godine

Original: Engleski jezik
Neredigovana verzija

Komitet za ljudska prava

Predstavka br. 1955/2010

**Stavovi usvojeni od strane Komiteta na 109. zasjedanju
(14. oktobar- 1. novembar 2013. god.)**

Podneseno od strane: Zeyad KhalafHamadie Al-Gertani (zastupan po advokatu, Nedžmija Kukričar)

Navodna žrtva: Podnosilac predstavke

Država članica: Bosna i Hercegovina

Datum predstavke: 4. Juni 2010. god. (inicijalni podnesak)

Referentni dokumenti: Pravilo 92 i Odluka 97 Specijalnog izvjestioca, Državni članici poslani dana 14. juna 2010. god. (nisu izdati u formi dokumenta)

Datum usvajanja Stavova: 1. novembar 2013. godine

Predmet: Deportacija u Irak

Materijalna pitanja: Opasnost od mučenja i drugog okrutnog, nehumanog i ponižavajućeg postupanja i kažnjavanja po povratku u zemlju porijekla; Zabrana protjerivanja; proizvoljno i nezakonito miješanje u privatnost i porodični život; Zabrana diskriminacije

Proceduralna pitanja: Iscrpljivanje domaćih pravnih lijekova; Nedovoljna potkrijepljenost dokazima

Članovi Pakta: 6; 7; 9 (stavovi 1,2 i 4); 13; 14; 17; 23; 24 i 26

Članovi Fakultativnog protokola: 2; 5 (stav 2b))

Aneks

Stavovi Komiteta za ljudska prava u skladu sa članom 5, stav 4. Fakultativnog protokola Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima (109. sjednica)

u pogledu

Predstavke br. 1955/2010¹

Podnesena od strane: Zeyad Khalaf Hamadie Al-Gertani (zastupan po advokatu, Nedzmija Kukricar)

Navodna žrtva: Podnosilac predstavke

Država članica: Bosna i Hercegovina

Datum predstavke: 4. juni 2010. godine (inicijalni podnesak)

Komitet za ljudska prava, osnovan u skladu sa članom 28. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima,

Sastanak održan 1. novembra 2013. godine

Okončavši razmatranje predstavke br. 1955/2010, dostavljenog Komitetu za ljudska prava od strane Zeyad Khalaf Hamadie Al-Gertani u skladu sa Fakultativnim protokolom Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima,

Uzevši u obzir sve pisane informacije koje su mu dostupne od strane autora predstavke i Države članice,

Usvaja slijedeće :

Stavovi na osnovu člana 5, stav 4. Fakultativnog protokola

1.1 Autor predstavke je gospodin Zeyad Khalaf Hamadie Al-Gertani, irački državljanin, rođen 30. marta 1970. god. Navedeno lice tvrdi da je žrtva kršenja njegovih prava od strane Države članice prema članovima 6; 7; 9, stavovi 1, 2. i 4; 13; 14; 17; 23; 24; i 26. Pakta. U vrijeme kada je podnio predstavku, nalazio se u pritvoru Imigracionog centra u Istočnom Sarajevu, gdje je čekao odvođenje u Irak. Autora predstavke zastupa advokat. "Fakultativni protokol" je u Državi članici stupio na snagu dana 2. juna 1995. godine.

1.2 Dana 14. juna 2010. godine, Specijalni izvjestilac za nove predstavke i privremene mjere, postupajući u ime Komiteta, zatražio je od Države članice da se, u skladu sa Pravilom 92 i poslovníkom Komiteta, uzdrži od deportacije autora predstavke u Irak, sve dok Komitet razmatra navedeni slučaj. Dana 15. decembra 2010. godine, Država članica je obavjestila Komitet da je deportacija autora predstavke obustavljena u svjetlu zahtjeva Komiteta, i da će, pošto se smatra

---

¹ Sledeći članovi Komiteta su učestvovali u razmatranju ove predstavke: g-din Yadh Ben Achour, g-din Lazhari Bouzid, g-din Ahm ad Amin Fathallia, g-din Camelis Flinterman, g-din Yuji Iwasawa, g-din Walter Kaelin, g-da Zonke Zanele M odina, g-din Gerald L. Neuman, g-din Nigel Radley, g-din Viktor Manuel Rodriguez - Rescia, g- din Fabian Omar Salvioli, g-da Anja. Seibert-Fohr, g-din Yuval Shany, g-din Konstantin Vardzelashvili i g-da Margo Waterval.

prijetnjom po nacionalnu bezbjednost Države članice, autor predstavke i dalje biti pod mjerama kontrole (nadzora) u Imigracionom centru u Sarajevu, koji ne smije napuštati.

Činjenično stanje

- 2.1. Autor je Iračanin sunit. On navodi da je porodica njegove majke povezana sa režimom Sadama Huseina. Posebno treba istaći da je njegov brat bio član Republikanske garde. On dalje tvrdi da je 1989. godine počeo svoju vojnu službu u iračkoj vojsci iz koje je u februaru ili martu 1991. god. dezertirao kada je Irak okupirao Kuvajt, te da se nakon dezertiranja skrivao u predgrađu Bagdada sa nekim svojim rođacima. Autor predstavke tvrdi da je kasnije preko svojih rođaka saznao daje bio osuđen na smrt u odsustvu, da je njegov brat bio odstranjen iz vojske i osuđen na godinu dana zatvora zbog dezertiranja autora podneska.
- 2.2 Prema riječima autora predstavke, proveo je devet meseci skrivajući se u Mosulu i Arbilu, iračkom Kurdistanu. Uspio je dobiti falsifikovani pasoš izdat od strane "vlasti iračkog Kurdistan" i pošto se osjećao nesigurno, putovao je u Iran, Pakistan i Sudan. Kasnije je otišao u Jemen gdje je živio 11 meseci. Dobio je novi falsifikovani pasoš Jemena pod identitetom Abdulla Seid- Ali Ba- Awra, što je bilo ime jednog od njegovih prijatelja, i oputovao u Siriju i Tursku. Nakon toga se preselio u Hrvatsku i došao u Bosnu i Hercegovinu (BiH) u septembru 1995. god.
- 2.3 U novembru 1995. god., oženio se ženom koja je imala BiH državljanstvo. Imaju troje maloljetne djece. Naselio se u BiH i radio sa polovnim automobilima. Dana 4. januara 1996. godine, Ministarstvo unutrašnjih poslova mu je dodijelilo BiH državljanstvo pod imenom Abdulla Seid Ali Ba-Awra.
- 2.4 Autor tvrdi da je 2003. godine prijavio svoj pravi identitet organima Ministarstva unutrašnjih poslova Zeničko - dobojskog kantona i obavijestio ih da je njegovo puno ime Zeyad Khalaf Hamadie Al-Gertani. Međutim, oni ovu informaciju nisu uzeli za ozbiljno s obzirom da nije predočio nikakav dokument na osnovu kojeg bi se mogao dokazati njegov pravi identitet. Njegov brat je 2005. godine uspio da mu u Bagdadu nabavi ličnu kartu koju je kasnije autor predstavke dostavio organima Države članice. Dana 29. januara 2007. godine, ukinuto mu je BiH državljanstvo od strane Državne komisije za reviziju odluka o naturalizaciji stranih državljana, na osnovu činjenice da ga je dobio pod lažnim identitetom.
- 2.5 Dana 3. ili 4. maja 2009. godine, odlukom Službe za poslove sa strancima, autor predstavke je uhapšen i smješten u Imigracioni centar u Istočnom Sarajevu gdje je boravio do 3. juna 2009. godine zbog ugrožavanja pravnog sistema, javnog reda, mira i bezbjednosti BiH, i razumne sumnje o njegovom stvarnom identitetu u skladu sa članom 99. (2) (b) i (c) Zakona o boravku i kretanju stranaca i azilu"- (LSMAA). Autor predstavke je Sudu BiH podnio žalbu protiv navedene mjere. Dana 8. ma 2009. godine, aplikacija autora predstavke je odbijena. Nakon toga, mjera pritvora mu je povremeno produžavana a autor predstavke se od tada nalazi u pritvoru.
- 2.6 Dana 13. maja 2009. godine, autor predstavke je podnio zahtjev za međunarodnu zaštitu u Sektoru za azil Ministarstva sigurnosti u skladu sa LSMAA, tvrdeći da ne može odvesti svoju ženu i djecu, državljanke BiH, u zemlju koja je u ratu, kao i da će biti izloženi kršenju njihovih ljudskih prava. Dana 18. i 20. maja 2009. godine, sa autorom predstavke je od strane nadležnih organa obavljen razgovor u prisustvu njegovog branioca i predstavnika UNHCR-a. Tvrdio je da strahuje kako će biti ubijen ili mučen ako se vrati u Irak, s obzirom da je bio osuđen na smrt, da je tamo trajao građanski rat, da zemljom upravljaju šiiti i da je on sunit. Dodao je da je, u vrijeme kada je dezertirao, jedno lice koje je bilo osuđeno na smrtnu kaznu od strane vojnog suda, bilo odmah pogubljeno. Upravo zato je morao brzo pobjeći a o kazni je saznao kasnije od svoje porodice. Istakao je da bi čak i bez donesene presude protiv njega bio u opasnosti zbog svog etničkog porijekla.

Pomenuo je i da pripada poznatoj sunitskoj porodici, da je nekoliko njegovih rođaka ubijeno, da mu je porodica pobjegla u Siriju ili na iračku granicu sa ovom zemljom. Što se tiče korištenja jemenskog pasoša pod imenom Abdulla Seid Ali Ba-Awra, autor predstavke je izjavio da nije koristio svoj pravi identitet zato što je htio da se zaštiti od odmazde bivšeg iračkog režima.

- 2.7 Dana 28. maja 2009. godine, njegov zahtjev za azil je odbijen od strane Sektora za azil Ministarstva sigurnosti u skladu sa članovima 105, 106. (4) (a), 109. (6), 116. (1) (c) i 118. d LMSAA, s obzirom da je Obavještajno-sigurnosna agencija Države članice stavila autora predstavke na listu osoba koje predstavljaju prijetnju po bezbjednost države. Osim toga, njegova aplikacija nije dala osnova za primjenu principa zabrane protjerivanja, imajući u vidu da njegovim navodima nedostaje kredibilitet a oni koje je naveo u obrazloženju zahtjeva za pružanje zaštite, nisu bili objektivni. Imao je 15 dana da napusti teritoriju Države članice. U odluci je istaknuto da i pored razloga za zabrinutost u vezi sa stanjem ljudskih prava u Iraku, međunarodni izvještaji o stanju ljudskih prava u Iraku pokazuju kako su pripadnici bivšeg režima koji su ga podržavali i bili povezani sa Ba-ath strankom, bili izloženi opasnosti, dok za sunite per se, to nije predstavljalo opasnost. U tom smislu, u odluci se potvrđuje da autor predstavke nije podržavao prethodni režim kao sto se vidi iz činjenice njegovog dezerterstva iz vojske, da je njegov brat, koji je radio u Republikanskoj gardi, izbačen iz službe i osuđen od strane prethodnog režima, a da njegova tvrdnja kako je njegova porodica bila poznata sunitska porodica, nije dokumentovana. Njegova navodna smrtna kazna, ukoliko je bila izrečena, određena mu je u ranim 90-tim godinama u vrijeme režima koji je oboren 2003. godine, kada su Šiiti došli na vlast; isto tako, nema naznaka da će novi režim izvršiti navedenu presudu. Pored toga, 15. jula 2007. godine, jedan od njegovih rođaka mu je u Bagdadu obezbijedio uvjerenje o državljanstvu; dana 11. maja 2008. godine, autor predstavke je takode bio u mogućnosti dobiti kopiju svog pasoša izdatog ad strane Ambasade Iraka u Beču, sa rokom važenja do 2016. godine; kada su organi Države članice autoru predstavke odredili mjeru kontrole (nadzora), njegova je supruga stupila u kontakt sa Ambasadom Iraka u Beogradu i zatražila pomoć. Na kraju je utvrđeno da i pored turbulentne situacije u Iraku, nije bilo sistematskog progona sunita.
- 2.8 Dana 29. maja 2009. godine, Odjeljenje za azil Ministarstva sigurnosti, autoru predstavke produžuje mjeru ograničenja kretanja i zabrane napuštanja objekta Imigracionog Centra u Sarajevu u trajanju od 90 dana, počevši sa 4. junom 2009. godine.
- 2.9 Dana 10. juna 2009. godine, autor predstavke podnosi prijavu Sudu BiH zbog odbijanja da mu se pruži međunarodna zaštita, tvrdeći da je odluka donesena proizvoljno. Navodi kako je činjenicno stanje u vezi opasnosti sa kojom se suočava u Iraku shvaćeno netačno i nepotpuno, kako odluka da on predstavlja prijetnju javnom poretku iii bezbjednosti nije opravdana niti potkrepljena dokazima, te da vlasti nisu uzele u obzir situaciju ljudskih prava u Iraku, što je rezultiralo pogrešnom procjenom činjeničnog stanja i rizika kojem ce autor predstavke biti izložen ako bude deportovan. On isto tako tvrdi da su međunarodni izvještaji pokazali kako u Iraku vlada atmosfera nasilja, uključujući nasilje od strane sektaških milicija i milicija koje su pod partijskim uticajem, kao i da se krše ljudska prava.² Što se njegove porodične situacije tiče, tvrdi da nadležni organi nisu razmotrili da li bi njegov potencijalni odlazak značajno uticao na njegovu porodicu, da asimilacija njegove porodice u iračko društvo ne bi bila moguća s obzirom da su članovi njegove

---

² Autor se poziva na Smjernice UNHCR-a iz aprila 2009. godine u vezi sa procjenom potreba za međunarodnom zaštitom iračkih azilanata prema kojima je za iračke azilante iz pet centralnih gubernija, među kojima je i Bagdad, potrebno razmotriti potrebu za međunarodnom zaštitom. Aka se ustanovi da ne ispunjavaju uslove za dobijanje izbegličkog statusa, i dalje će se smatrati da su u opasnosti od ozbiljnog nanošenja povrede u situaciji trenutnog ratnog konflikta koje se dešava u Iraku.

porodice državljani Bosne i Hercegovine, da ne govore arapski jezik, ia nemaju nikakve veze sa ovom zemljom.

- 2.10 Dana 26. avgusta 2009. godine, Ministarstvo sigurnosti je autoru predstavke produžilo mjeru ograničenja kretanja za dodatnih 90 dana, posto je rješavanje po njegovoj žalbi jos uvek bilo u toku.
- 2.11 Dana 18. novembra 2009. godine, Sud BiH je odbacio zahjev autora predstavke protiv odluke o opozivu državljanstva BiH. Autor predstavke se žalio na ovu odluku Ustavnom sudu. Do trenutka kada ju je dostavio Komitetu, rješavanje po njegovoj žalbi je još uvek bilo u toku.
- 2.12 Dana 23. novembra 2009, godine, Sud BiH je odbacio zahtjev autora predstavke u vezi sa odbijanjem pružanja zaštite. Sud je naveo da je prilikom odbijanja zahtjeva autora predstavke za pružanjem međunarodne zaštite u skladu sa članovima 105, 106. (4) i 118. LSNIAA, Ministarstvo bezbjednosti ispitalo da li autor predstavke ispunjava uslove za pružanjem zaštite u skladu sa načelom zabrane protjerivanja. Međutim, nakon potpune i detaljne analize informacija dostavljenih od strane autora podneska, Sud je zaključio da njegovi navodi o strahu od progona nisu osnovani. Sud je takođe istakao da je tokom 1955. godine autor predstavke nekoliko puta napuštao teritoriju Države članice; da su on i njegova porodica išli u Dubai na odmor, i da je otišao u Mađarsku, gde je podnio zahtjev za dobijanje azila koji je kasnije povučen. Ministarstvu bezbjednosti nije pružio dokaz o stvarnom donošenju smrtne kazne protiv njega, te je tokom razgovora stalno izbjegavao davati konkretne odgovore na pitanja koja su mu bila postavljena od strane nadležnih organa. S obzirom daje autor predstavke smatran prijetnjom javnom redu i nacionalnoj bezbjednosti, naredba da napusti teritoriju države članice je bila zakonita i nije predstavljala kršenje prava autora predstavke na porodicu i privatni život, s obzirom da njeno donošenje mora biti u skladu sa javnim interesom i nacionalnom bezbjednosti države. Imajući u vidu da je odluka konačna, 30. novembra 2009. godine, Ministarstvo bezbjednosti izriče autoru predstavke mjeru kontrole (nadzora), zadržavajući ga u Imigracionom centru u Sarajevu, koji ne smije napustati bez dozvole. Ova mjeraje svakih 30 dana kontinuirano produžavana.
- 2.13 Dana 15. decembra 2009. godine, podnio je zahtjev Ustavnom sudu protiv odluke suda BiH i zahtjev za privremenim mjerama kako bi se obustavila njegova deportacija. Autor predstavke tvrdi da je presuda Suda BiH bila nezakonita jer je prekršila njegova osnovna ljudska prava: zabrana mučenja, nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje, pravo na poštivanje privatnog i porodičnog života, pravo na efikasan pravni lijek; pravo na slobodno uživanje prava bez diskriminacije, kao i pravo osporavanja naloga za deportaciju i sudsko preispitivanje, koja su utemeljena na Ustavu i Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima (ECHR). Autor predstavke je ponovio svoje tvrdnje i istakao da Ministarstvo bezbjednosti nije objasnilo zašto smatra da se ime "Abdulla Ba-Awra rođenog augusta 1974. godine u Kuvajtu ", koje se nalazi na listi osoba koje su klasifikovane kao prijetnja nacionalnoj bezbjednosti, ustvari odnosi na autora predstavke (Zeiad Khalef Hamadie Al Gertani, rođenog 30. marta 1970. godine u Bagdadu). Isto tako tvrdi da čovjek ne treba biti deportovan u mjesto gde će biti podvrgnut mučenju ili drugom ozbiljnom zlostavljanju, bez obzira na to koliko bi mogao biti nepoželjan ili opasan za državu koja razmatra njegov zahtjev za pružanjem međunarodne zaštite.
- 2.14 Dana 25. februara 2010. godine, Ustavni sud je odbacio njegov zahtjev za određivanje mjera kojim bi se obustavila njegova deportacija, samim tim što nije donesena nijedna odluka o njegovom prisilnom odlasku sa teritorije Države članice, ukoliko ne bi dobrovoljno napustio teritoriju.
- 2.15 Dana 4. maja 2010. godine, Služba za poslove sa strancima Ministarstva bezbjednosti je izdala nalog za protjerivanje autora predstavke kojim mu se zabranjuje da uđe i boravi u BiH u

periodu od 5 godina. On se žalio na nalog o protjerivanju 12. maja 2010. godine. Dana 13. maja 2010. godine, podnio je drugi zahtjev za donošenjem privremenih mjera Ustavnom sudu, na osnovu izdatog naloga za njegovo protjerivanje. Dana 28. maja 2010. Godine, Ministarstvo bezbjednosti je odbilo žalbu protiv naloga za protjerivanje.

Pritužba

- 3.1 Autor tvrdi da bi njegova deportacija u Irak od strane Države članice predstavljala kršenje članova 6, 7, 13, 14, 17, 23, 24, i 26. Pakta.
- 3.2 Autor predstavke smatra da su organi Države članice neadekvatno procijenili rizik kojem bi bio izložen kada bi se vratio u Irak, a posebno realni rizik trenutnog hapšenja, mučenja i ubijanja. Dakle, njegov povratak u Irak bi predstavljao kršenje člana 6. i 7. Pakta od strane Države članice. Autor predstavke tvrdi da se sunitiski Arapi suočavaju sa posebnim rizikom zatvaranja, mučenja i izvršenja smrtno kazne zbog navodnog učešća ili podrške sunitiskim oružanim grupama, da je izvršenje smrtnih kazni u Iraku protiv navodnih pobunjenika povećano, i da će ga iračke vlasti smatrati osobom povezanom sa bivšim režimom i/ili spomenutim oružanim grupama.³ U svjetlu okolnosti i njegove lične i porodične situacije, on bi već na aerodromu privukao pažnju iračkih vlasti i bio bi smatran potencijalnom prijetnjom, pogotovo ako bi bio prisilno deportovan iz Bosne i Hercegovine. On se suočava sa realnom opasnošću da bude pogubljen zbog krivičnog djela ugrožavanja unutrašnje bezbjednosti Iraka, samo na osnovu činjenice da je sunitiski Arapin, da je povezan sa bivšim režimom i da je bio u pritvoru u Bosni i Hercegovini iz bezbjednosnih razloga. Osim toga, smrtna kazna koja mu je izrečena zbog dezertiranja iz iračke vojske bi i dalje bila na snazi, bez obzira što ju je donio bivši režim.
- 3.3 U odnosu na članove 13. i 14 u vezi sa članom 2, stav 3, autor predstavke tvrdi da je njegov zahtjev za dobijanje međunarodne zaštite odbijen na osnovu prijetnje javnom redu i nacionalnoj bezbjednosti i bez obrazloženja zašto se smatra prijetnjom. Nisu mu predočene bilo kakve činjenice, a kamoli dokazi koji se odnose na navedenu prijetnju. Isto tako, to pitanje nije ni spomenuto u toku postupka koji se odnosi na njegov zahtjev za dobijanjem međunarodne zaštite. Vlasti se samo pozivaju na listu imena osoba koje navodno predstavljaju bezbjedonosnu prijetnju. Autor predstavke tvrdi da navodi o bezbjednosnoj prijetnji moraju biti potkrijepljeni dokazima, ukoliko predstavljaju osnov za protjerivanje ili produženje pritvora. Dakle, došlo je do povrede procesnih mehanizama zaštite navedenih u članu 13. u vezi sa protjerivanjem, i nije mu omogućeno pravično i javno saslišanje u skladu sa članom 14. Pakta.
- 3.4 Što se tiče njegovih tvrdnji o kršenju članova 17, 23. i člana 24. Pakta, navodi da njegov pritvor i moguća deportacija predstavljaju proizvoljno i nezakonito miješanje u njegovu privatnost i porodični život. Njegova supruga i maloljetna deca su državljani Bosne i Hercegovine, ne govore arapski jezik, i nemaju nikakve veze sa iračkom kulturom. Oni ne mogu ići s njim u zemlju koja je pred građanskim ratom i veoma lošom bezbjednosnom situacijom. Stoga bi u praktičnom smislu izvršenje naloga za protjerivanje podrazumijevalo višegodišnje razdvajanje njegove od porodice što bi negativno uticalo na dobrobit njegove djece. U tom smislu, organi vlasti nisu pravilno procijenili ozbiljnost uplitanja u njegov porodični život i najboiji interes njegove djece kao što je definisano u članu 3. Konvencije o pravima djeteta iz 1989. godine. Podsjećajući na Opšti komentar Komiteta br. 15⁴, autor predstavke tvrdi da je odluka koga će primiti na svoju teritoriju u principu stvar dotične države, iako Pakt ne priznaje pravo stranih državljana da uđu ili borave na teritoriji

³ Autor se poziva na UNHCR Smjernice o ispunjavanju uslova za procjenu potreba za međunarodnom zaštitom iračkih azilantata i Informacije Amnesty International-a o ljudskim pravima: Irak, 1. mart 2010. godine

⁴ Pogledati Opšti komentar Komiteta broj 15, st. 5.

neke države članice. Pored toga, postoje određene okolnosti kada stranac prema navedenom Paktu može uživati zaštitu u pogledu ulaska ili boravka u zemlji, posebno kada postoji razumijevanje za njegov porodični život.

3.5 Što se tiče njegovog zahtjeva iz člana 26, autor predstavke tvrdi da je odluka organa vlasti o ugrožavanju nacionalne bezbjednosti, koja je služila kao glavni razlog za pritvaranje i protjerivanje iz zemlje u kojoj živi već skoro 15 godina, bila zasnovana na predrasudama o licima arapskog porijekla koji praktikuju Islam.

Zapažanja Države članice o prihvatljivosti

4.1 Dana 13. oktobra 2010. godine, Država članica je dostavila svoja zapažanja o prihvatljivosti predstavke.

4.2 Država članica ističe da je autor predstavke ušao u BiH ilegalno i pod tuđim imenom, kao Abdulla Ba Awra Said Ali, državljanin Jemena i sa jemenskim pasošem. Na osnovu dokumentacije Ambasade Iraka i Interpola, kao i drugih dokaza, nadležni organi su ustanovili da je njegov stvarni identitet Zeyad Khalaf Hamadie Al-Gertani. Oduzimanje BiH državljanstva i odbijanje njegovog zahtjeva za pružanjem međunarodne zaštite su djelimično motivisani postojanjem prijetnje javnom redu, miru i nacionalnoj bezbjednosti, kako je utvrđeno dokumentom koga je Obavještajno-bezbjedonosna agencija klasifikovala "povjerljivim". Autor predstavke je aplicirao za dobijanje međunarodne zaštite tek nakon dvije godine, od trenutka kada mu je oduzeto državljanstvo BiH, i kada su mu određene mjere kontrole i nadzora. Država članica tvrdi da je cilj njegovog zahtjeva bilo odlaganje deportacije, što predstavlja zloupotrebu prava na ulaganje zahtjeva za pružanje međunarodne zaštite.

4.3 Autor predstavke je uložio žalbu Sudu BiH protiv odluke Ministarstva bezbjednosti od 28. maja 2010. godine, kojom se potvrđuje nalog za njegovo protjerivanje. Međutim, u trenutku podnošenja zapažanja Države članice, ovaj postupak je još uvijek čekao na odluku Suda.

4.4 Dana 28. jula 2010. godine, Kancelarija za poslove sa strancima je produžila mjere kontrole (nadzora) kojim je autor predstavke smješten u Imigracioni centar do 5. septembra 2010. godine, ograničavajući njegovo pravo na slobodno i neograničeno kretanje. Autor predstavke se žalio na ovu odluku Ministarstvu bezbjednosti. Dana 29. jula 2010. godine, njegova žalba je odbijena. Protiv ove odluke je nakon toga autor predstavke pokrenuo postupak pred Sudom BiH. U trenutku dostavljanja zapažanja Države članice, Sud još nije bio donio odluku. Država članica dalje konstatuje da početak postupka protiv odluke o deportaciji ne zadržava njeno izvršenje samo po sebi, pa stoga ne odlaže izvršenje odluke o deportaciji.

4.5 U toku postupka je Ministarstvo bezbjednosti i Suda BiH razmotrilo sve tvrdnje autora podneska. Nadležni organi se nisu ograničili samo na zaključak u vezi sa prijetnjom bezbjednosti države, nego su ispitali i njegov zahtjev u okviru člana 91. LSMAA i ocijenili navodnu opasnost ili rizik kojem će autor predstavke biti izložen ukoliko bude deportovan u Irak. Prava autora predstavke prema članovima 6, 13, 14, 17, 23, 24, i 26. Pakta nisu povrijeđena tokom razmatranja njegovog zahtjeva za pružanjem međunarodne zaštite. Pored toga, država članica smatra da bi njegovo pravo na slobodu kretanja moglo biti predmet ograničenja pod izuzetnim okolnostima, na primjer, zbog zaštite nacionalne bezbjednosti i javnog reda. Učešće državnih organa u cilju zaštite nacionalnih interesa je neophodno u demokratskim društvima. Ako se danese odluka u tom smislu, ona odnosi prevagu nad pravom na privatnost i porodični život.

4.6 U svjetlu gore navedenog, Država tvrdi da predstavka autora nije dovoljno potkrijepljena dokazima i da je stoga treba proglasiti neprihvatljivom.

Zapažanja Države članice o meritumu

- 5.1 Dana 15. decembra 2010. godine, Država članica je podnijela svoja zapažanja o osnovanosti predstavke.
- 5.2 Država članica je obavijestila Komitet da je Sud BiH potvrdio odbijanje njegovog zahtijeva za pružanjem međunarodne zaštite. Dana 23. novembra 2009. godine, autoru predstavke je produžena mjera kontrole (nadzora) i nije mogao napustiti Imigracioni centar u Sarajevu a mjere su produžavane svakog mjeseca od strane Službe za poslove sa strancima te analizirane od strane Ministarstva sigurnosti i Suda BiH, kao žalbene instance.
- 5.3 Država članica konstatuje da je odluka o deportaciji autora predstavke u njegovu zemlju porijekla donesena u skladu sa članovima 16, 88.(1), i 117. LSMAA, koji propisuju da će lice biti prognano iz zemlje od trenutka kada je zahtjev za međunarodnu zaštitu odbijen i konačna i pravosnažna odluka. Što se tiče mjera kontrole, član 99. ovog LSMAA predviđa da će stranac biti stavljen pod nadzor kako bi se osiguralo izvršenje odluke o protjerivanju, i ukoliko postoje opravdani razlozi da bi mogao ugroziti javni red ili bezbjednost države članice. Prema članu 102, mjere kontrole ne mogu trajati duže od 180 dana. U izuzetnim okolnostima, ukoliko nije moguće vratiti stranca u njegovu zemlju u roku od 180 dana, ukupno trajanje nadzora se može produžiti na period duži od 180 dana.
- 5.4 Država članica podsjeća da su Ministarstvo bezbjednosti i Sud BiH razmatrali i ocijenili navode autora predstavke, navodeći da bi ga deportacija u Irak izložila ozbiljnom riziku postupanja koji je u suprotnosti sa Paktom.
- 5.5 U vezi sa njegovim zahtjevom koji se odnosi na njegova prava na privatnost i porodični život, Država članica navodi da to nije apsolutno pravo i da se može ograničiti zbog javnog interesa, i u tom smislu, utvrđeno činjenično stanje pokazuje da autor predstavke predstavlja "društvenu prijetnju". Nadalje, kada bi navodi autora predstavke bili tačni, u tom bi slučaju stranci u sličnim situacijama imali neku vrstu stalnog imuniteta, što je u suprotnosti sa zaštitama prava na privatni i porodični život.
- 5.6 Mjere kontrole i nadzora određene autoru predstavke usvojene su u zakonskom postupku od strane nadležnih organa. Dužina ovih mjera i njihova produženje preko 180 dana je posljedica postupka pokrenutog od strane autora predstavke i odluke koje su donijele institucije koje su razmatrale njegove aplikacije, kao što je zahtjev Komiteta za uvođenje privremenih mjera. Sve ove mjere, kao i odluka o zahtjevu autora predstavke za međunarodnu zaštitu, razmatrane su i pregledane na pravičan i sveobuhvatan način od strane upravnih i sudskih organa.
- 5.7 Što se tiče tvrdnje autora predstavke o kršenju članova 24. i 26. Pakta, Država članica navodi da nije dovoljno patkrijepljena. Autor predstavke je imao pristup administrativnim i sudskim postupcima sa mogućnošću osporavanja svih odluka donesenih protiv njega, bez diskriminacije, kako propisuje LSMAA. Služba za poslove sa strancima nije preduzela nikakve karake u pravcu protjerivanja autora predstavke dok njegov zahtjev za međunarodnu zaštitu ne postane pravosnažan. Sa druge strane, navodi autora predstavke predstavljaju samo puku tvrdnju kada govori o kršenju prava njegove djece.

Komentari autora predstavke na zapažanja Države članice

- 6.1 Dana 31. decembra 2010. godine i 4. marta 2011. godine, autor predstavke je dostavio svoje komentare na zapažanja države članice o prihvatljivosti i meritumu.
- 6.2 Autor predstavke je obavijestio Komitet da se Sudu BiH žalio na rješenje Ministarstva sigurnosti od 28. maja 2010. godine kojim se potvrđuje nalog o protjerivanju i zatražio privremenu mjeru, s obzirom da njegova žalba nije imala automatsko suspenzivno dejstvo prema članovima 4. (3) LSMAA i 18. (1) Zakona o upravnim sporovima. Ipak, Sud BiH je odbio donijeti odluku o donošenju privremenih mjera pa je jednostavno predmet proslijedio Ministarstvu bezbjednosti, koji je isti odbio 11. juna 2010. godine. Dakle, pokazalo se da ulaganje žalbe Sudu BiH nije efikasan pravni lijek za osporavanje naloga za deportaciju. Štaviše, prosljeđivanje razmatranja zahtjeva za uvođenje privremenih mjera entitetu koji je i sam stranka u žalbenom postupku predstavlja ozbiljno ugrožavanje prava na pravično suđenje.
- 6.3 U svom zahtjevu za uvođenje privremenih mjera dostavljenom Ustavnom sudu, autor predstavke tvrdi da se zbog pretjerane dužine vremena koje je potrebno Ustavnom sudu da odluči o ovoj vrsti zahtjeva, u praksi ne može smatrati djelotvoranim pravni lijek za osporavanje deportacije ukoliko se time krše članovi 6. i 7. Pakta. I pored toga, čim je izdat nalog o protjerivanju, navedeno lice je podnijelo predmet Ustavnom sudu i zatražilo određivanje privremene mjere. Međutim, u vrijeme podnošenja predmeta Komitetu, 31. decembar 2010. godine, Sud još nije bio donio ni jedno rješenje. Konačno, autor predstavke takođe smatra da, kao što je potvrđeno u zapažanjima Države članice, žalbeni postupak protiv odluke o izvršenju naloga za protjerivanje ne odlaže izvršenje naloga za deportaciju u skladu sa članovima 4. (3), 89. (5), i 93.(2) i (3) LSMAA.
- 6.4 Dana 27. novembra 2010. godine, Ustavni sud je donio odluku u vezi žalbe autora predstavke protiv rješenja Ministarstva bezbjednosti od 28. maja 2009. godine i presude Suda BiH od 23. novembra 2009. godine, kojom je odbijen zahtjev autora predstavke za međunarodnu zaštitu. Ustavni sud je odbacio zahtjev autora predstavke navodeći da "nije moglo biti veze između administrativnog/sudskog postupka, kojim je odbijen apelantov zahtjev za međunarodnu zaštitu i kršenja prava da niko ne može biti izložen mučenju ili nečovječnom i ponižavajućem tretmanu"⁵. Sud je takođe utvrdio da nalog za protjerivanje i uskraćivanje međunarodne zaštite ne predstavljaju proizvoljno miješanje u pravo autora predstavke na porodični život. U svjetlu gore navedenog, autor predstavke tvrdi da je iscrpio sve domaće pravne lijekove i da ne postoji djelotvorno pravno sredstvo na raspolaganju kojim bi se spriječila njegova deportacija u Irak.
- 6.5 Autor predstavke tvrdi da mu tokom postupka nikada nisu predočene nikakve činjenice ili dokazi koji se odnose na njega kao prijetnju nacionalnoj bezbjednosti ili javnom redu. Ministarstvo bezbjednosti, kao ni Sud BiH, nisu naveli razloge zašto se smatra prijetnjom po državu članicu, nego su svoju procjenu sveli samo na puko pozivanje na listu na kojoj se navodno nalazi i njegovo ime. Čak i daje tako, Država članica ne može zanemariti činjenicu da ne može udaljiti ili vratiti osobu u mjesto gde će biti podvrgnuta postupanjima suprotnim članovima 6. i 7. Pakta. Autor predstavke tvrdi da Država članica nije predočila nikakvo zapažanje u pogledu navodnog rizika sa kojim će se suočiti ukoliko bude deportovan. Pored toga, s obzirom da je Država članica stupila u kontakt sa iračkim vlastima u cilju njegove deportacije, nema sumnje da su ovi organi potpuno

---

⁵ Autor predstavke je obezbijedio prevod Presude Ustavnog Suda na engleski jezik koji je prosljeđen državi članici.

svjesni okolnosti koje bi se odnosile na njegovu eventualnu deportaciju, što povećava šanse da će po dolasku u Irak biti izložen riziku⁶.

- 6.6 Autor predstavke ističe da njegova inicijalna predstavka nije pokrenula pitanje proizvoljnosti i dužine trajanja mjera kontrole, a posebno produženog pritvora, jer su ova pitanja još uvijek na razmatranju pred Ustavnim sudom, navodeći da je smatrao da je ovaj postupak djelotvoran pravni lijek. Međutim, s obzirom na ponovljena zapažanja Države članice o ovim mjerama i činjenicom da je njegov pritvor trajao 22 mjeseca, autor tvrdi da se u praksi ispostavilo da je postupak pred Ustavnim sudom neefikasan u zaštiti kršenja prava prema članu 9. Pakta.
- 6.7 Autor predstavke tvrdi da je upitno kako je svrha njegovog prvog pritvora bila osiguravanje njegove deportacije, nego da je tako odlučeno iz preventivnih razloga na osnovu nepotkrepljenih bezbjednosnih prijetnji. On ističe da organi vlasti nisu čak ni počeli sprovesti postupak za izvršenje naloga za protjerivanje kada je bio smješten u Imigracioni centar.
- 6.8 Proizvoljnost njegovog pritvora se takođe ogleda u činjenici da Ministarstvo bezbjednosti nije odredilo nikakve mjere kontrole u vrijeme kada mu je 2007. godine ukinuto BiH državljanstvo. Iako nije bilo značajno izmjenjenih okolnosti, više od dvije godine kasnije, 4. maja 2009. godine, okarakterisan je kao prijetnja bezbjednosti Države članice i stavljen u pritvor u Imigracionom centru. Tvrdi i da je preispitivanje ove mjere od strane Suda BiH takode bilo proizvoljno. U svojoj presudi od 30. aprila 2010. godine, Sud BiH je usvojio žalbu protiv odluke donesene od strane Ministarstva bezbjednosti od 27. aprila 2010. godine da mu se produži pritvor, s obzirom da je izazvala zabrinutost u vezi sa članom 5 Evropske konvencije. Kasnije, 4. maja 2010. godine, isto Ministarstvo je izdalo novu rješenje o produženju pritvora. Iznenadujuće je to što je Sud BiH 12. maja 2010. godine odbio njegovu žalbu na drugu navedenu odluku i pored toga što je Ministarstvo u potpunosti zanemarilo presudu Suda od 30. aprila 2010. godine. Ovaj nedosljedni pristup Suda BiH potvrđuje da njegov pritvor znači proizvoljno lišavanje slobode protivno članu 9. stav 1, 2, i 4. Pakta.

Dodatna zapažanja Države članice

- 7.1 Dana 21. juna 2011.godine, 10. januara, 18. maja i 9. oktobra 2012. godine, Država članica je dostavila dodatna zapažanja.
- 7.2 Država članica tvrdi da su navodi autora predstavke u pogledu mjere nadzora u Imigracionom centru u Sarajevu neprecizni. Njegov produženi pritvor je razuman i opravdan iz razloga javnog interesa i bezbjednosti. Prema razlozima sadržanim u odlukama koje određuju i kasnije proširuju ove mjere, prvobitni nadzor je određen sa ciljem utvrđivanja njegovog identiteta i zato što je smatran bezbjednosnom prijetnjom Državi članici. Kasnije je ova mjera bila opravdana kako bi se osigurala njegova deportacija pa je stoga i dalje smatran prijetnjom za bezbjednost. Ova mjera je takođe produžena u svjetlu zahtijeva Komiteta za uvođenje privremenih mjera, zaključka organa vlasti da je on prijetnja za bezbjednost Države članice i činjenice da nije imao dozvolu boravka u BiH. Autor predstavke je imao priliku osporiti ove mjere pred Ministarstvom bezbjednosti i Sudom BiH. U tom kontekstu, dužina mjere nadzora se ne može pripisati Državi članici. Štaviše, uprkos složenosti predmeta, odluke koje se tiču mjera nadzora, zahtjev za međunarodnu zaštitu autora predstavke i naloga za protjerivanje, kao i kasnije uloženi žalbi autora predstavke, donesene su od strane organa vlasti u kratkom vremenskom roku.

---

⁶ Autor predstavke se poziva na zaključna zapažanja Komiteta protiv torture: Bosna i Hercegovina, CAT/C/BIH/C0/2-5 (45. zasjedanje, novembar 2010. godine) stav 14.

7.3 Služba za poslove sa strancima nije bila dužna obavijestiti autora predstavke o razlozima zašto se smatra prijetnjom po bezbjednost, jer su pravni osnovi za izricanje mjera nadzora jasno navedeni u prvobitnoj odluci od 4. maja 2009. godine. U tom smislu, mjera nije bila zasnovana na činjenici da je njegovo državljanstvo BiH bilo u postupku opoziva, nego na relevantnim informacijama i dokazima koji su pokazali razumnu sumnju o njegovom identitetu. Shodno tome, odluka o izricanju mjera nadzora i svih njenih produženja su usvojeni u skladu sa članom 9. Pakta.

Dodatni komentari autora predstavke

8.1 Dana 15. novembra 2011. godine, 27. marta i 23. jula 2012. godine, autor predstavke je dostavio dodatne komentare. Ponovio je svoje ranije tvrdnje o riziku kojem će biti izložen ukoliko bude deportovan u Irak, navodeći proizvoljnost i dužinu mjere nadzora koja mu je izrečena, kao i njegovo pravo na porodični život.

8.2 Autor predstavke tvrdi da se dužina postupka i mjere nadzora ne mogu pripisati njemu. Postupak je pokrenuo na osnovu svog prava na pristup pravnim lijekovima prema članu 2, stav 3. Pakta.

8.3 Postavlja se pitanje da li je u skladu sa članom 9. Pakta njegov pritvor nakon 14. juna 2010. godine bio i dalje zakonit kada je Komitet usvojio privremene mjere i zatražio od Države članice da se uzdrži od deportacije dok je razmatranje njegovog predstavke bilo u toku. Pored toga, njegov pritvor u periodu kada su organi vlasti razmatrali njegov zahtjev za međunarodnu zaštitu nije bio u skladu sa zakonom i prekršen je član 143. LMSAA koji propisuje da Poglavlje VI (o prijemu stranaca i nadzor/pritvor) nije primjenjivo na azilante. Dok je njegov zahtjev bio na razmatranju, organi vlasti su jedino mogli izreći mjeru ograničenja kretanja, koja ne uključuje lišenje slobode u periodu od 180 dana. Prema tome, povrijeđena su njegova prava iz člana 9. stavovi 1, 2, i 4. Pakta.

Pitanja i postupak pred Komitetom

Razmatranje prihvatljivosti

9.1 Prije razmatranja bilo kojeg zahtjeva koji je sadržan u predstavci, Komitet za ljudska prava mora, u skladu sa pravilom 93 svog poslovnika, odlučiti da li je slučaj prihvatljiv u skladu sa Fakultativnim protokolom Pakta.

9.2 Komitet je utvrdio, kao što propisuje član 5, stav 2. (a) Fakultativnog protokola, da isti slučaj nije na razmatranju u drugom postupku međunarodne istrage.

9.3 U vezi sa zahtjevom utvrđenim u članu 5, stav 2. (b) Fakultativnog protokola, Komitet se poziva na svoju sudsku praksu i podsjeća da je napravljena analiza iscrpljenosti svih pravnih lijekova u vrijeme preispitivanja navedenog podneska⁷. U ovom slučaju, Komitet primjećuje da je zahtjev autora predstavke za međunarodnu zaštitu odbijen od strane Suda BiH dana 23. novembra 2009. godine, kada je Ustavni sud 27. novembra 2010. godine ustanovio da je ova odluka zakonita. Komitet uzima u obzir priznanje Države članice da žalbeni postupak protiv naloga za protjerivanje izdatog od strane Službe za poslove sa strancima 4. maja 2010. godine ne odlaze

---

⁷ Pogledati predstavku br. 387612009, Ranjit Sing protiv Francuske, Stavovi 22. jula 2011. godine, par. 7.3; predstavku br. 1228 I 2003, Leinercier i ostali protiv Francuske, odluka o neprihvatljivosti od 27. marta 2006. godine, par. 6.4; predstavku br. 1045 I 2002, Baroy protiv Filipina, Stavovi od 31. oktobar 2003. godine, par. 8.3; predstavku br. I 069 I 2002, Bakhtiyari protiv Australije; Stavovi od 29. oktobra 2003- godine, par. 8.2.

deportaciju, i navodi da su zahtjevi autora predstavke za privremenom mjerom, podnijeti tokom ovih postupaka, bili odbačeni. Komitet takođe konstatuje da su mjere nadzora (nalog o pritvoru) izrečene autoru predstavke i da su njihova produženja takođe bezuspješno osporavana od strane autora predstavke pred upravnim i sudskim organima. U odsustvu bilo kakvih komentara Države članice o ovoj temi, Komitet smatra da nema prepreka za prihvatljivost predstavke prema članu 5, stav 2. (b) Fakultativnog protokola.

- 9.4 Komitet uzima u obzir navode autora predstavke prema članovima 6, 7, 13. i 14. Pakta da su organi vlasti propustili procijeniti rizik kojem će biti izložen ukoliko se vrati u Irak, i da nisu uzeli u obzir njegove personalne okolnosti i događaje kroz koje je prije svog odlaska prošao u Iraku. Komitet takođe napominje da je njegov zahtjev za međunarodnu zaštitu odbijen na osnovu prijetnje javnom redu i nacionalnoj bezbjednosti, međutim, nisu mu predočene bilo kakve činjenice ili dokazi koji se odnose na ovu prijetnju nego su se organi vlasti samo osvrnuli na listu sa imenima osoba koje su navodno predstavljale prijetnju bezbjednosti. Na osnovu navedenog, ozbiljno je narušeno njegovo pravo na pristup djelotvornom pravnom lijeku kako bi se osporila zakonitost njegove deportacije u Irak.
- 9.5 Komitet navodi da su tokom razmatranja njegovog zahtjeva za međunarodnu zaštitu, organi vlasti dva puta ispitivali autora predstavke, 18. i 20. maja 2009. godine, u prisustvu njegovog branioca i predstavnika UNHCR-a; u toku postupka autor predstavke nije predočio nikakvu dokumentaciju u prilog svojim tvrdnjama u pogledu rizika kojem bi bio izložen ukoliko bi se vratio u Irak, posebno u odnosu na izrečenu smrtnu kaznu. Komitet takođe navodi da je preko svojih rodaka autor predstavke uspio dobiti lična dokumenta od iračkih vlasti u Bagdadu i dostaviti ih u toku postupka u vezi sa oduzimanjem njegovog BiH državljanstva. Nakon što je stavljen u pritvor, njegova supruga je stupila u kontakt sa iračkom Ambasadom u Beogradu i zatražila pomoć. Komitet takođe primjećuje da je zahtjev autora predstavke za međunarodnu zaštitu razmatran od strane Ministarstva bezbjednosti, a kasnije razmatran od strane Suda BiH i Ustavnog suda. Odbijajući ovaj zahtjev, Ministarstvo bezbjednosti i sudovi nisu ograničili svoje ocjene svojom izraženom zabrinutosti zbog bezbjednosti po Državu članicu, nego su razmatrali tvrdnje autora predstavke o mogućem riziku kojem će biti izložen ako bude deportovan u Irak, i došli do zaključka da mu nije potrebna međunarodna zaštita. U datim okolnostima, Komitet smatra da tvrdnje autora predstavke prema članovima 6, 7, 13. i 14. nisu dovoljno potkrijepljene za potrebe prihvatljivosti i proglašava ih neprihvatljivim po članu 2. Fakultativnog protokola.
- 9.6 Komitet je takođe uzeo u obzir navod autora predstavke iz člana 26., da je postavka organa vlasti kako on predstavlja prijetnju nacionalnoj bezbjednosti, bila zasnovana na predrasudama protiv lica arapskog porijekla koji praktikuju Islam. Komitet smatra da je ova tvrdnja nedovoljno potkrijepljena za potrebe prihvatljivosti i proglašava je neprihvatljivom po članu 2. Fakultativnog protokola.
- 9.7 Komitet uzima u obzir navode autora predstavke na osnovu člana 9. stav 1, 2. i 4. Pakta, da su mu 4. maja 2009. godine određene mjere kontrole (nadzora) u Imigracionom centru u Sarajevu, kada je smatran prijetnjom po nacionalnu bezbjednost Države članice, da je od tada bio u pritvoru, i da, iako se žalio na navedene mjere i njihova produženje Ministarstvu bezbjednosti i sudovima, u praksi nije mogao osporiti razloge na kojima su mjere bile zasnovane, jer mu Država članica nije predočila razloge ili dokaze koji su je naveli na zaključak da on predstavlja prijetnju nacionalnoj bezbjednosti. Komitet smatra da je u cilju prihvatljivosti, autor predstavke predočio dovoljno detalja i obrazloženja za svoje navode iz člana 9. stav 1., 2. i 4. Pakta i proglašava ih prihvatljivim.

9.8 Što se tiče tvrdnji autora predstavke na osnovu članova 17, 23, i 24. Komitet smatra da je, u cilju prihvatljivosti autor predstavke predočio dovoljno podataka i dokaza, te ih proglašava prihvatljivim.

Razmatranje osnovanosti

10.1 Komitet za ljudska prava je razmotrio predstavka u svjetlu svih informacija koje su mu bile dostupne od strane stranaka u postupku, kao što je predviđeno članom 5. stav 1. Fakultativnog protokola.

10.2 Kada se govori o tvrdnji autora predstavke da mu je pritvor određen na proizvoljnoj osnovi prema članu 9, stavovima 1, 2. i 4, Komitet navodi da je autor predstavke bio stavljen pod mjere nadzora (pritvora) u Imigracionom centru u Sarajevu, čije mu napuštanje nije bilo dozvoljeno. Po mišljenju Države članice, ova mjera je prvobitno izrečena kako bi se ustanovio Njegov identitet zato se i dalje smatrao prijetnjom po bezbjednost Države članice. Kasnije je u cilju osiguranja njegove deportacije, ova mjera bila opravdana i zato što se on i dalje smatrao prijetnjom. Konačno je mjera produžena u svjetlu zahtjeva Komiteta za određivanjem privremenih mjera, zaključka organa vlasti da on predstavlja prijetnju za bezbjednost Države članice, i činjenice da nema boravišnu dozvolu u BiH. Prema mišljenju Države članice, nastavak pritvora autora predstavke je razuman i jasno opravdan zbog javnog interesa, a dužina mjere se ne mogu pripisati Državi članici.

10.3 Komitet podsjeća da pojam "proizvoljnost" upotrijebljen u članu 9, stav 1. ne treba izjednačavati sa pojmom "protiv zakona", i mora se tumačiti u širem smislu, uključujući elemente neadekvatnosti, nepravde, nedostatka predvidivosti i zbog sudskog postupka⁸. Pritvor u toku postupka za kontrolu imigracije nije sam po sebi proizvoljan, nego pritvor mora biti opravdan kao razuman, neophodan i srazmjeran u svjetlu okolnosti i pri svakom produženju ponovo ocjenjivan. Odluka mora razmotriti relevantne faktore od slučaja do slučaja i uzeti u obzir manje invazivna sredstva za postizanje istih ciljeva, kao što su obaveze izvještavanja, garancije, ili drugi uslovi za sprječavanje bjekstva. Osim toga, ona mora biti predmet ponovne periodične procjene i sudskog razmatranja u skladu sa članom 9. stav 4.7⁹. Komitet takođe podsjeća da član 9, stav 2. zahtjeva da svako ko je uhapšen bude u trenutku hapšenja bude obavješten o razlozima hapšenja i da ovaj uslov nije ograničen na hapšenje u vezi sa krivičnim optužbama¹⁰.

10.4 Komitet navodi da je autor predstavke u pritvoru od 2009. godine. Dana 4. maja 2009. godine, obavještajna i sigurnosna agencija je obavijestila Službu za poslove sa strancima da se autor predstavke smatra prijetnjom za javni red, mir i bezbjednost Države članice. Istoga dana, Služba za poslove sa strancima je uhapsila autora predstavke i smjestila u Imigracioni centar u Sarajevu gdje je boravio do 3. juna 2009. godine na osnovu ugrožavanja pravnog sistema, javnog reda, mira i bezbjednosti BiH, kao i razumne sumnje u vezi njegovog identiteta u skladu sa članom 99. (2) (b) i (c) LSMAA. Dana 8. maja 2009. godine, Sud BiH je odbacio žalbu autora predstavke protiv navedene mjere. Nakon toga, autor predstavke se žalio na ovu mjeru i njeno produženje. Međutim, autoru predstavke nikada nisu predočeni razlozi ili dokazi na osnovu kojih su organi vlasti došli do

⁸ Pogledati predstavku br. 1134/2002, Gorji- Dinka protiv Kameruna, Mišljenje usvojeno 17. Marta 2005.godine, stav 5. I; 305 I 1988, Van Alphen protiv Holandije, Mišljenje usvojeno 23. jula 1990. godine, par. 5.8.

⁹ Pogledati predstavku br. 209412011, F.K.A.G. i drugi protiv Australije, Mišljenje usvojeno 26.jula 2013. godine, stav 5.8, 2136 I 2012, M.M.M. i ostali protiv Australije, Mišljenje usvojeno 25. jula 2013. godine, stav 10.3.

¹⁰ Isto, stav 9.5 i 10.2.

zaključka da on predstavlja prijetnju nacionalnoj bezbjednosti, kao ni bilo kakvo posebno objašnjenje zašto nije mogao dobiti bilo kakvu informaciju o ovom predmetu. Na osnovu materijala dobijenih od strana u postupku, Komitet je zaključio da Sud koji je analizirao mjere pritvora nije razmotrio adekvatnost ove procjene niti je objasnio zasto ni sam nije mogao doći do informacija o osnovama utemeljenosti takve procjene. Shodno tome, Komitet smatra da su početno hapšenje i pritvor mogli biti opravdani na osnovu informacija koje su bile dostupne Državi članici, ali da joj kasnije nije pošlo za rukom opravdati neophodnost kontinuiranog i produženog pritvora od 2009. godine i pokazati da se drugim, manje invazivnim mjerama nije mogao postići isti cilj. Shodno tome, Komitet smatra da su određivanjem pritvora autoru predstavke povrijeđena njegova prava iz člana 9. stav 1. Pakta.

10.5 U pogledu žalbe autora predstavke shodno članu 9, stav 2, Komitet smatra da je najznačajnija svrha zahtjeva o potrebi da sve uhapšene osobe budu obavještene o razlozima hapšenja kako bi im se omogućilo da zatraže puštanje na slobodu, ukoliko veruju da su razlozi istog nevažeći ili neosnovani. Navedeni razlozi moraju uključiti ne samo opšti osnov hapšenja nego i dovoljan broj činjenica i specifičnosti koje bi ukazale na suštinu žalbe¹¹. Rukovodeći se takvim okolnostima, Komitet smatra da nedostatak informacija koje su autoru predstavke trebale biti na raspolaganju od strane organa uprave kada je bio smješten u Imigracioni centar u Sarajevu kao i sudovima, o razlozima na osnovu kojih ga smatraju prijetnjom za bezbjednost, u praksi narušava njegovo pravo da od suda zatraži puštanje na slobodu. Shodno tome, Komitet zaključuje da je nedostatkom informacija autoru predstavke o razlozima za njegovo hapšenje, Država članica prekršila njegovo pravo po članu 9, stav 2. Pakta.

10.6 Komitet smatra da po članu 9, stav 4. Pakta, sudovi koji preispituju zakonitost pritvora moraju uzeti u obzir sve relevantne faktore neophodne za procjenu zakonitosti pritvora. Na osnovu dostavljenog materijala, Komitet zaključuje da sudovi nisu imali pristup informacijama koje su Obavještajno-sigurnosne agencije navele na zaključak da autora predstavke treba smatrati prijetnjom za javni red, mir i bezbjednost Države članice i nisu doveli u pitanje razloge zbog kojih ni sami nisu mogli biti obavijesteni o osnovama na kojim je procjena zasnovana¹². Komitet zaključuje da razmatranje zakonitosti pritvora od strane sudova Države članice nije bilo u srazmjeri sa standardima revizije koje zahtjeva član 9. stav 4. i da su time prekršili ovu odredbu Pakta.

10.7 Komitet uzima na znanje zahtjeve autora predstavke po članovima 17, 2.3 i 24. Pakta, prema kojima njegov pritvor i mogma deportacija predstavljaju proizvoljno i nezakonito miješanje u njegovu privatnost i porodični život, zbog moguće razdvojenosti članova porodice koja bi negativno uticala na dobrobit njegove djece. Njegova supruga i maloljetna djeca su državljani BiH, ne govore arapski, a nemaju nikakve veze sa iračkom kulturom. Osim toga, oni ne mogu da ga prate u državu koja je pred građanskim ratom sa veoma lošom bezbjednosnom situacijom. Komitet takođe uzima u obzir argument Države članice kako pravo na privatnost i porodični život nisu apsolutna prava i da ona mogu biti ograničena iz razloga javnog interesa.

10.8 Komitet podsjeća na sudsku praksu prema kojoj odvajanje osobe od njegove porodice činom protjerivanja predstavlja miješanje u porodični život zaštićen članom 17. stav I. Pakta¹³. U

---

¹¹ Pogledati predstavku br. 2094/20 II, F.K.A.G. i drugi protiv Australije, Mišljenje usvojeno u 26. jula 2013.godine stav 9.5, i MM.M. i drugi protiv Australije, Mišljenje usvojeno u 25. jula 2013.godine, 10.3.

¹² Pogledati predstavku br. 1051/2004, Ahani protiv Kanade, Mišljenje usvojeno 29. marta 2004. godine, stav 10.2-10.3.

¹³ Pogledati predstavku br. 558/1993, Canepa protiv Kanade, odluka je usvojena 20. juna 1997. godine, stav 11.4.

slučajevima kada jedan dio porodice mora napustiti teritoriju Države članice, a drugi dio ne mora jer ima pravo ostati, potrebno je razmotriti relevantne kriterijume za procjenu da li posebna vrsta mješanja u porodični život prerasta u proizvoljno miješanje ili može biti objektivno opravdano. S jedne strane ih je potrebno razmotriti u svjetlu značaja razloga Države članice za udaljavanje dotične osobe, a sa druge strane, u svjetlu stepena mogućih poteškoća sa kojima bi se suočila porodica i njeni članovi usljed takvog udaljavanja.¹⁴

10.9 U ovom slučaju, Komitet navodi da bi udaljavanje autora predstavke njegovoj porodici donijelo mnogo teškoća. Da su supruga i maloljetna djeca autora predstavke odlucili da se presele u Irak kako bi izbjegli razdvajanje porodice, morali bi da žive u zemlji čiji su im jezik i kultura nepoznati. Komitet takode primjećuje da su se prilikom odlucivanja o udaljavanju autora podneska, Sud BiH i Ustavni sud samo pozvali na činjenicu kako organi vlasti autora predstavke smatraju prijetnjom po nacionalnu bezbjednost, ne upustajući se u ocjenu ovog razloga za njegovo udaljavanje. Pored toga, ovi sudovi nisu uspjeli autoru predstavke dati adekvatnu priliku da im se obrati na navodnu prijetnju bezbjednosti na način koji bi mu omogućio da doprinese odgovarajućoj procjeni uticaja njegovog udaljavanja na njegovu porodičnu situaciju. U odsustvu jasnog objašnjenja od strane Države članice, zbog čega autor predstavke predstavlja prijetnju za bezbjednost zemlje ili zašto se ta informacija ne može prenijeti, Komitet smatra da je Država članica nije pokazala da je miješanje u njegov porodični život opravdano iz ozbiljnih i objektivnih razloga. Shodno tome, Komitet smatra da bi u datim okolnostima deportacija autora predstavke predstavljala povredu članova 17. i 23. Pakta.

10.10 S obzirom da je zaključio povredu gore navedenih odredbi, Komitet je donio odluku da neće odvojeno ispitivati zahtjeve autora predstavke na osnovu člana 24. Pakta.

11. Komitet za ljudska prava, postupajući u skladu sa članom 5, stav 4. Fakultativnog protokola Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, shodno navedenom smatra da je Država članica prekršila prava autora predstavke po članu 9, stavovi 1, 2. i 4; i da bi udaljavanje autora predstavke u njegovu zemlju porjekla predstavljalo kršenje članova 17. i 23. Pakta.

12. U skladu sa članom 2, stav 3. (a) Pakta, Država članica je u obavezi obezbijediti autoru predstavke djelotvoran pravni lijek, uključujući i adekvatnu naknadu. Trebala bi autora predstavke pustiti na slobodu pod odgovarajućim uslovima ili mu pružiti adekvatnu priliku da ospori sve razloge na kojima se zasniva njegovo pritvaranje. Trebala bi, takođe u potpunosti preispitati razloge za udaljavanje autora predstavke i njegovo slanje u Irak kao i uticaje istog na njegov porodični život, prije bilo kakvog drugog pokušaja udaljavanja u zemlju porjekla. Država članica je takođe u obavezi preduzeti korake u cilju sprječavanja sličnih kršenja zakona u budućnosti.

13. Imajući u vidu da je, postavši Država članica i potpisnica Fakultativnog protokola, priznala nadležnost Komiteta da utvrdi da li je došlo do kršenja odredbi Pakta, i da li je u skladu sa članom 2. Pakta, Država članica preduzela sve korake kako bi svim pojedincima na svojoj teritoriji i onim koji potpadaju pod njenu nadležnost, osigurala sva prava priznata u Paktu, Komitet zahtijeva da mu Država članica u roku od 180 dana dostavi informaciju o mjerama preduzetim za izvršenje navedenih Stavova. Od Države članice se takođe traži da objavi Stavove Komiteta, prevede na službene jezike Države članice i široko distribuira.

---

¹⁴ Pogledati predstavku br. 1011/2001, Vadafferi protiv Australije, Mišljenje usvojeno 26. jula 2004. godine, stav 9.8.

[Usvojeno na engleskom, francuskom i španskom jeziku; engleski tekst je originalna verzija. Naknadno će biti izdat na arapskom, kineskom i ruskom jeziku, kao dio godišnjeg izveštaja Komiteta Generalnoj skupštini.]